

Előfizetési díj:
Pestben vagy Pécsen havihoz küldve:
egyre ére 5 ft., félre 2 ft. 50 kr.
egyedre ére 1 ft. 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombatban.
Egyes számnak kaphatók Weidinger N.
kinyitkor. (Nadálydny 10.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt sorosú betű sor egyszeri
megjelenését 6 kr., 3-szor 5 kr.,
10-szerét 4 kr. illetend. — Minden
hirdetés után 30 kr. bélyegdíj illetend.
A nyitlér 1 betű sor 10 kr.
A hirdelési díj előre illetend.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

Bekics Gusztáv felolvasása.

Bekics Gusztáv orsz. képviselő, dr. Antal Gyula a város orsz. képviselője kíséretében — mint már említettük — szombatban délelőtt érkezett városunkba, hogy itt a „Dunántúli magyar köznevelődési egyesület” létesítése érdekében felolvasást tartson.
A felolvasás még az nap d. u. 6 óra-
kor a nemzeti kaszinó nagy termében tartott meg. A terem megtelt intelligens közönséggel, (jelenvolt mintegy kétszáz személy) kik között városunk hölgyei is nagy számmal voltak képviselve. Kevéssel 6 óra után eljenzessel fogadtatva, Kissfaludy Imre kíséretében megjelent a felolvasó, s Kissfaludy által bemutatattva, megkezdé felolvasását, mely fél 8-ig tartott s egyes részeiben a jelenvolt közönség helyeslésével találkozott.

A felolvasást egész terjedelmében nem közölhetjük, azért is csak kivonatban mutatjuk be lapunk t. olvasóinak.

Beszéde elején hivatkozott gyermek- és ifju éveire, melyeknek nagy részét Pécsen tölté. Attért ezután a magyarosítás ügyére. Politikai és társadalmi szempontból bonczkés alá vevén thémáját, az államot látható s társadalmat láthatlan nagyhatalomnak mondja és a társadalmat a természet titkos gépezébe hasonlítja. A magyar nemzetet szereté nagygnak s hatalmasnak látja. (Ez igen szép volna. Csak hogy az a baj, hogy sem nagy, sem hatalmas nem lehetünk, míg a kiegyezés szülte atkos közönség bilincsei alatt nyügnünk.) A jól felgottot civilizáció is magaval hozza, hogy a magyar fajnak van létjoga arra, hogy ismét a nagy népek sorába kerülje fel magát. (Ismételve megjegyezzük, ez csak akkor lehetséges, ha teljes függetlenségét kivívhatja a haza. Igy — alom.) Történeti szempontból felémült a magyar faj eredetét, időnkénti felemelkedését és süllyedését.

Bekics szerint a magyar faj, illetoleg a magyar állameszme két ponton van leginkább fenyegetve: Erdélyben a dákoromanizmus, s a Dráva-Száva-vonalon a délszlávizmus által. E két ponton kell tehát főleg megerősíteni a magyar fajt és államot. Nem hódítás volna ez, amit mi akarunk, hanem visszafoglalás. Fejteztek, hogy a magyar politika a közepkorban igen helyes utat követett. (Már hogy a mostani politikánál hasonlíthatatlanul helyesebbet, az biz nyos.) Már a bejövetelek a magyarok a Dunántúli telepedtek meg, hol a római kultúra ténye még nem aludt ki egészen, sőt oly jelentékeny városok is léteztek, mint Pécs, Veszprém stb.

Az Árpád-dinasztia is Dunántúllakott, Szekesfehervár volt a főváros. Ha a Dunántúli maradt a nemzet és az állam központja, a magyar társadalom szükségkép az Adria-telé terjeszkedik vala, s a magyar nemzet társadalmilag is elérve a tengeret, csakhamar iparos és kereskedelmi szellemet kap. De a nemzeti és faji súlypont az Alföldre helyezkedett át, a fővá-

ros pedig Visegrád, majd Pozsony lett; így a magyar társadalom nem követte a hódító politikai utját a tenger felé. A Záráig hatoló magyar hadakat nem követték a magyar kolóniák. Így a magyar nemzet kizárólag agrikus faj maradván, nem hódított társadalmilag, bár mily nagy hódításokat vitt véghez katonailag. A hódításokat ugyanis a világ-történet minden tapasztalata szerint csak a társadalom által lehet megtartani. Ez az oka, hogy a magyar állam összeszűngorodott, mert, a magyar társadalom mint régebben tisztán agrikus, tehát terjeszkedni nem tudó társadalom, nem volt képes kitölteni annak széles keretét. Folytatólag agrikus szempontból hasonlított tesz hazánk és a kölföldi államok művelődési s nyelvi viszonyai közt.

Szerinte a városok nyelvi viszonyai bírnak legnagyobb befolyással az illető nyelv terjesztésére. (Ugy van!) Magyarosítsuk meg mindenekelőtt Pécs városát s aztán vidékét. Beszéljünk az árpádi svábbal is, meg a szalontai sokacezzal is magyarul — akkor meg kell tanulniok nyelvünket.)

Felolvasó részletesen beszél a Dunántúli és Horvátország nyelvi viszonyairól a múltban és jelenben. Szól a középkori magyar telepekről, továbbá a magyar társadalomnak a Dráva-vonalra való visszavonulásáról. Kimutatja, hogy Szlavoniában 1848 óta mennyire növekedett a magyar bevándorlás, vagyis, hogy a magyar társadalom azóta terjeszkedik, mióta fellépett benne a polgári elem. — A Dunántúlról és Szlavoniaról külön értekezék. Részletes kimutatva a Dunántúli grammatikai mozgalmait a jelen században, azon eredményre jut, hogy a magyarosítás még a Dunántúli is nagyon lassan halad előre, mert még harmadfél millió lakosság közt most is közel egy millióan nem magyar az anyanyelve. (Szomorú, de való!) — A dunántúli köznevelődési egyesületnek tehát feladata volna a magyarosítás gyorsítása, a mi ellen a dunántúli nem magyar ajkuak legkisebb kifogást sem tesznek. Itt nem lehet nemzetiségi érzelmeiről szó, mert a német, tót, szerb, bosnyák egyenlően magyaroknak tartja magát.

De a köznevelődési egyesület felvehető, bár távolabbi és esetleges feladatai közé a Szlavoniába vándorolt s oda folyton kivándoló magyar elem megmentését is az elszlávodástól. Felolvasó nem akar konfliktust Horvátországgal, épp azért kerüli is a politikai beavatkozást. (Elég szegényen biz az, hogy Tiszáék uralkodása alatt annyira fejünkbe nőttek horvát „testvéreink!”) Sőt Szlavoniat társadalmilag sem akarja a magyarosítás körébe bevonnii; de igenis a magyar társadalom kötelességének tartsa, hogy miután a magyar kormány — az autonóm-horvát tanügy miatt — nem gondoskodhatik a szlavonai magyarok oktatásáról, maga a társadalom az ügyet kezébe venni. Harminezőzever ott levő, a kivándorlás által évről-évre szaporodó, de az elszlávodás veszélye-

nek kitett magyarságról van szó, mely ötvenezet némettel jelentékeny tényező Szlavoniában. És eltekintve a társadalom jogos közbelépésétől — a mi azonban csak későbbi feladat lehet — a horvát hatóságok aligha is gátolnak a szlavonai magyarok társadalmi támogatását. Felolvasó hivatkozik arra, hogy „S z a s z Károly ref. püspök, ki legutóbb bejárta a szlavonai protestans hitközségeket, a hol lényeg vannak magyar iskolák, felolvasó előtt elismeréssel szözlött a horvát hatóságokról s különösen a Szlavoniában irányunkban nyilatkozó jó hangulatról. (Azt elhiszszük, hogy az Eszék- vagy Verőcze-vidékiek nem oly képzeltől gondolkodásúdnak, mint zagrábi „testvéreink”, a híres Staresevics-tak. Próbáljon valaki ezeknek magyarsításról beszélni!)

A magyar társadalomnak azonban mindenestre kötelessége lesz előbb-utóbb azon rajok támogatása, melyek belöle kisugározza, a magyar misszió útján a tenger felé az élécsapatot képezik. Felolvasó ismételtlen kifejti, hogy nem politikai, hanem társadalmi terjeszkedésről van szó. A mit versettünk politikailag, s szerzzük vissza társadalmilag. (Vagyis, a mit Tisza Kálmán éveken át mulasztott vagy rontott — politikailag, azt mi teremtsük meg, vagy javítsuk ki — társadalmilag.) Ha az állam kezei kötve vannak, szabad a társadalomé. A drávéntúli részeket feladuk politikailag; ez bevégzett tény; de társadalmilag szorosan kapcsolhatók azok Magyarországhoz. És ha a magyar kultúra a Duna és Dráva közt hatalmasan kifejlődik, ez legjobb ellenszere lesz a horvát chauvinisták által megvalósítani akart délszlávizmusnak. Mi, ha Szlavoniában magyarosíthatnánk, nem járnánk el oly jogtalanul, mint a Schulervein, mely mindenütt izgat s németesít, a hol csak teheti. Mi e s a k Szent-István koronájához tartozó helyeket és népeket akaránk megmagyarosítani.

Ismételten óva int bennünket a két ellenszere, mely keleten és itt lenn délen fenyeget. Az egyik kard, a másik tör a magyar nemzet szívében. Vigyázzunk, hogy a kard még jobban ki ne élesedjék s a tör meg ne legyen mérgező. Tegyük ártalmatlanná ellenségeinket. Akik pedig nem ellenségeink, hanem jó barátaink, akik magukat magyar érzelmeleknek vallják, de nyelvüket nem beszélik — magyarosítsuk meg azokat mihamarább, mert „nyelvében él a nemzet.”

Magyarosítsuk meg először Pécs budai külvárosát, aztán Baranyát. Magyarosítsuk meg az egész Dunántúli s amennyire lehetséges, Szlavoniában lakó magyar születésű honfitársainkat is.

Bekics a dunántúli társadalomhoz, annak minden rétegéhez és a dunántúli nöklőbb intézeti lelkesítő felhívással végzte felolvasását. (Fölolvásának e pontja ért legtöbbet. Különösen magukra vehették a hatalmas prédikáció: városi hölgyeink. Szomorú tény biz az, hogy hölgyeink minden más nyelven szívesebben beszélnek,

mint magyarul. S ez az erős vád legjobb áll a zsidó nőkre.) Szól a román nőkről, kik szépek és csak oláhu beszélnek s így kényszerítik udvarlóikat az oláh nyelv elsajátítására. A magyar nők még szöbbe s müveltebbek s ha minden körülmény közt magyarul beszélnének, ök magyarosítanak legjobban s legnagyobb sikerrel.

A zászóló ki van bontva! Kolozsvár, Nyitra, Eperjes ell járnak a jó példával. Kövessük öket. Pécs sem fog talán öröklé pihenii a semmittevés ördögé párnáján.

A haza mindig úgy számít a Dunántúltra, mint az alföldre. A dunántúli kertletnek tehát szervezkednie kell. Az erdélyi magyar köznevelődési egyesület mintájára kell szervezkednie. Az egyesület központja Pécs legyen s ezen kívül fiók-egyesületekről is kellene gondoskodni.

Az eszme meg van. Az eszköz a magyarosítás s a cél a magyarosítás. A kivitelí módozatok Pécsét illetik.

Magyar iskola, magyar hitoktatás — ez legyen a sarkelv. (Épen e pontnál hosszabbban szólhatott volna Bekics.)

Pécsét támogassa a megye, a kerület s támogatni fogja az egész haza. A magyarosítás valamennyiink érdeke felekezett, rang és politikai pártállás tekintetbevétele nélkül. — — — — —

A felolvasást eljenzessel fogadta a közönség. Ezután Salamon József tanfölgyelő indítványozta, hogy Bekics eszméit a közönség magacáva tevé, mondja ki, hogy a dunántúli köznevelődési egyesületet megalakítja, s alakítsa meg az ideiglenes bizottságot. A közönség eljenzessel fogadta Salamon indítványát. Ezután Bekics válaszolt még röviden, megköszönve a pécsi közönségnek az ügy iránt tanúsított hazafias érdeklődését.

A történelem legyen tudomány: legyenek alapelvei.*

Tudománynak valódi értelemben csak az olyan szellemi mű nevezhető, mely általános érvényű alapelvekre van fektetve, s ezen alapelveket mind egyes részleteiben, mind pedig teljes egészében logikai következetességgel érvényre juttatja.

Az olyan irodalmi termékek tehát, melyek különböző felfogást és különböző megítélést engednek meg, csak szubjektív nézeteket tolmácsolnak, minél fogva az ilyenek szoros értelemben véve nem tekinthetők „tudomány”-nak.

Már pedig épen a történetírás terén azon sajnos tapasztalat tetételt, hogy a különböző történelmi müvek ugyanazon történeti eseményeket és személyeket különböző felfogás szerint tüntetik föl és igen gyakran egész ellentétesen ítélik meg. Ezen tapasztalatnak aztán olyan következményei lettek, melyek egyrészt a történelmi

* Szerdahelyi Adolf siklósi polgári iskolai tanár által a történelmi kongresszushoz benyújtott történetírási javaslat.

tudomány kifejlődését, másrészt pedig a történelmi eszmék és a történelmi igazság földerítését megehezíték.

Egy fölül ugyanis a tudományos irány azon követeléssel lépett fel, hogy a történetír minden véleménykozzátatás nélkül adja elő a történelmi eseményeket. Amde az ilyen mü sem képvisel elveket (sőt annak lehetőségét is kizárja), tehát nem nevezhető tudománynak; s ha a szakember nem illetékes és nem képes a történeti eseményeket és személyeket egyenlő objektivitással megítélni — a mint hogy a történeti alapelvek hiányában csakugyan nem is lehet képes — mi eredményre juthat azok iránt a történelemből okulni vágyó laikus? Épen ezen megsemmisítése a történelem ítélőszékének idézte elő visszahatáskép a történelmi felfogásban azon szubjektivitást, mely legújabbban a nemzeti irányú történetírással szemben egy olyan udvari történetírás fellépését eredményezte, mely nemzetünk alkotmányos küzdelmeit és lelkes vezérfőiait a köztudalom ellenében egészen egyéni nézet szerint ítélt meg s így zavart idéz elő a történelmi eszmék felderítése és felfogásában.

Ime tehát nem csak a tudomány követelménye szerint, hanem a történelmi eszmék objektív felfogása és a történetírás módszerében jelentkező zavar elhárítása érdekében is égető szöksége nyilvánul annak, hogy a történetírás ember nem fejlődési törvényeiből leszármaztatott alapelvekre fektetessék; mely alapelvek szerény véleményem szerint a következők volnaok:

1. Minthogy a népek épen úgy, mint az egyes emberek, a természetből meghatározott törvények szerint folytonos fejlődésnek vannak alávetve: mind a népeknek, mind az egyes embereknek joguk van fejlődésük feltételeit az államtól megkövetelni.

2. Minthogy a fejlődés különböző fokai más-más feltételeket igényelnek és különböző eredményeket hoznak létre, a ki (fejedelem, kormányfő, főnemesség, nemesség stb. a szökségessé vált új feltételeket megtagadni, avagy az eredményeket idő előtt kieszakolni akarja, vétkei követ el a nemzet természetszerű fejlődése ellen.

3. Minthogy az egyes népek földrajzi helyzetök, égjál, vérmérsékletök és egyéb természeti tulajdonságaik következtében különböző irányban fejlődnek, nemzeti sajátágaik kivételése az egyetemes kultúra kifejlődése érdekében kötelességökké válik; minél fogva a nemzeti irányú törekvések és mozgalmak ellenesei és gátolói a történelem ítélőszéke által határozottan elítélendők.

4. Minden nemzet csupán az ö különleges viszonyai és sajátágaik kifejlésztésével róhatván le a kötelességet az emberiség egyetemes művelődése iránt, a ki egy nemzetre idegen kultúrát avagy egyéni akaratot (származék az bár a legjobb számdékből) törekszik feltukmálni, zsarnok és

TÁRULVA.

Rözsá-rege.

A sivatag rózsáról álmodott,
És sivatágról — ki hímé? — a rózsá;
De a mi emnél még sokkal bohóbb:
A sors szeszélye öket összehozta.
És mi történt? mi is történhetett?
Pár forró eső! s meghalt a drága rózsá;
Hervadtan hullt le gyöngéd levele
És porait a Szamun szétápostá.
S ti hiszitek: itt vége a regének,
S a többi rózsák okultak szegények?
Kutassátok csak gondnal sorra öket,
S fogtok találni köztük szenvedőket,
Fogtok s pedig a legszöbbe köztök,
Kiket a regg is álmdélon köszönt,
Félénken érint a lágy napugár
Köztük a szellő elfogulva jár
S zománczokon a harmat is remeg,
Oly búhajosak, oly gyöngédedek.
Ezeknek hogyha lelkét értenétek
S ismernétek a szin- s illat búsredet,
Megtudnátok, hogy az a bús rege:
Egyetlen álom, éltük mindene!

Benedek Aladár.

A nagybátya ajándéka.

— Tájz. —
Írta: Tolnai Lajos.

Ruha tisztesség, pénz emberség.
Jánosy Illés kataszteri titkár „szeretném lenni ur” is így gondolkozott s ehhez is tartotta magát, mikor mint völegény, a gazdag Jánosy Gábor földbirtokos udvarába, még korán reggel behajtott.
Milyen udvar; milyen szép park; sűrű, lombos, mekkora vén hársfák. Soha emnél szebb jubar-, köris- és gyertyánfák. Talán a jó Isten ráuk szállítja — sóhajtozott az ifju ember — hisz egy gyermekét sines s én vagyok a legközelebbi atyafia.

Nem is állhatta meg, hogy oda ne szöljön a kocsishoz:
— Ügy-e ez a kastély, Bugyi bácsi?
Látott ilyen szép kastélyt?
— Jó volna!
— Ügy-e, ez az erdő, Bugyi bácsi?
Látott ilyen szép erdőt?
— De jó volna!
— No, hát valamikor én itt megvendégélhetem meg magát. Tudja?
— Mikor lesz a! Hm!
— Mikor? A bátyám már túl van a hetvenen. Csak fogjon ki, kösse be a lovakat; nem lehetetlen, hogy a maga mint a hirtáján fordulok ki ebből a szép fás udvorból. De azért a fizetség teljesenkijár, Bugyi bácsi. Legyen nyugodt, lesz minden. A nagybátyám erősen gazdag ember, s a néném híres gazdasszony. Tyhűh, Bugyi bácsi, de olyan förtelmes, csúf aszszonyt maga még nem látott, mióta a világon van.

Azok a fiatalok szoktak ilyen bizodalmasan beszélgetni inással, kocsisal, a kiknek a rézköltésük gyöngye inakon áll.
— Nincs eszt asszony, uram, ha gazdag. Milyen a Salamon zsidóné, mégis sehoh sem esznek-isznak annyit, meg olyan jót, mint ott.
Jánosy Illés úr lerázta magáról a márvány-lépcsőkön s mivel még igen kora volt, egyenesen a nagybátya lakosztálya felé kormányozta reménysege hajóját.
— Fenn van a bátyám? kérdé a kis tömsi, magyar ruhás, szivarozó inast.
S már nyitni akarta a nagy faragott tölgyfa-ajtót.

— Pipazik.
— Akkor jó, bemehetek.
— Nem lehet, uram.
— De én, az öcsese vagyok.
— Tudom. Ismertem a teins úr édes atyját jól, takács mesterember volt. Dolgoztattunk nála ezeknek előtte.
Mit locog egy inas, efféle sületlenségeket?
— No az nem tartozik most ide, nekem sietős az utam.
— Nem lehet, míg a nagyságos ur a kávéját esüdesen meg nem itta, addig a főispán urat sem szabad beeresztenem. Az a törvény.
— Nekem itt nincs törvény. Tudja? Én az öcsese vagyok a bátyámnak.
Ellökte a kis emberkét s a karesun, izmos ifju feltárta az ajtót.
Ott fektűt a gazdag nagybátyja, diszes selyemgáján, aranyos szálakkal hímzett vastag szöngyeg fal mellett; félig felgott a

pompás, kiszívott, kávészínű barna taktékesség és füstölt alul föllül hatalmasan; ösz fejét felér halóspka födte, szakállát, fehérés bajuszát behomoshította zöldes sárga színnel a vénség és a kövér életmód; vöröspiros, ripacos arczán kimért komolyság, büszkeség, erő ilt; fehérés apró új-jain felséges, köves, ódon gyűrűk csillogtak.
Egy kis márvány-asztalkán ott hevert az arany foglalatú pápaszem, mellette egy tömött nagy tárcza, egy revolver s egy széles vadászéka. A kápolnaszerű, bolthajzasos, drága festményekkel dúsan megrakott hálószoba épen illett egy gazdag öreg emberhez.

— Jó reggelt, a kezeit csókolom kedves bátyám, — kiáltott már messziről a völegény ifju, de haraggal, élesen mintha az udvaron volna.
— Ki az? — dörgött mély, hatalmas hangon a pipázgató aggastyán.
— Én vagyok, Jánosy Illés, a parancsolatjára kedves bátyám. Képzelve, majd hálózattítottam ezt a szemtelen inast, nem akart beereszteni. Engemet...
— Jól tette.
— De engemet?
— Senkit — bejelentés nélkül. Ez a parancsolatom.
— Nem tudtam.
— Eredj, ki mig hivatlak.
— De igen sürgős az ügyem...
csókolom a hegyes kezeit...
— Akkor hát végezd hamar! Ferencz, gyere be! Allj oda. S az inas beállított a kemencze mellé.
Ha merete volna, megkérdezte volna a völegény ifju: de hát fél tölem kedves

bátyám? Hisz nem lopok, nem ölök, én épen házassági ügyben járok, a legszebb dologban.

De vannak esetek, mikor a szegény nem mer öszinte lenni, hanem a helyett káromkodik a szive mélyében.
— Alázatos tisztelettel kérem édes jó bátyámat...

Az öreg egy kicsit kifelé fordította a nagy busos fejét.
— Ha lenne oly kegyes és megörvendtetne bennünket, szerencsételne...
— Ne hazudozzál.
— Hogy hazudnám? Lakodalmaimra hívom. Holnap lesz...
— Kit veszel el?
— A nádasí jegyző leányát, igen szép és okos jó leány. Diszpenzáció...

— Szegény?
— No, tisztességes stafingrot adnak vele. Hirtelen kell menni a dolognak.
— Szereted, hogy olyan löhalálában mozogsz?
— Mint az Isten, úgy szeretem Ágneskamat.
— No, akkor jó. Elmehetsz.
— De megnyerhetjük egy kis lakodalmi ünneplésre? ... Holnap? ...
— Hogy én fizessen a lakodalmatokat? Nem fiam. Haszontalanúságra nincs pénzem. Aki szereti a muzsikaszót? fizessen.
— Hiszen... de hiszen... öh!
— Hanem adok egy tanácsot. Az többsöt fog érni harminczezer forintnál.
— Oh eszedem kedves bátyám! Tudtuk mi, hogy jó helyt járunk.
S az ifjunak kiesordultak a forró könyvei. Oda borult a derék öreghöz s

vétket követ el az egyetemes kultúra ki-
fejlődése ellen.

5. Az emberiség legmagasabb esz-
méi és az emberi társadalom legszentebb
érkei a vallásos érzelmet találván ös-
forrásukat és legszilárdabb alapjukat, az
olyan kormány, a köznevelés esz-
közei sorából a vallást kirekeszté (mint a
Ferry-miniszterium Franciaországban), a
történelem megrovását ki nem kerülheti.

6. A legdicsőbb hadvezéri talantum
is, ha csupán rombolást volt képes erem-
ményezni (mint I. Napoleon), bűnösök
kelthet ugyan a kortársakban, de a törté-
nelem ítélőszéke előtt csak „romboló” mar-
rad s azért dicsőítésre számot nem tarthat.

7. A hódító — hacsak nem honoszerző
— mint a nemzeti kultúra és népszabadság
megőljője, a történelem által minden-
kor elítélendő.

8. Míg az egy nemzet élete, vagyona,
sorsa és viszonyai fölött határozni csakis
magának a nemzetnek van joga, az ezek
fölött tudta nélkül határozó fejedelmi és
diplomáciai szövetkezéseket a történelem
helyeslével nem szentesítheti. S végre:

9. A történelem legszentebb feladata
a felekezeti és fajgyűlölet atkos hatásának,
valamint a népjólétet, kulturát és nép-
szabadságot legelőző háborúk gyszós kö-
vetkezményeinek felderítésével az elméket
egy boldogabb kor buzgó elmunkálására
ösztönözi.

Ezek volnának véleményem szerint
azon főelvek, melyek hazai történetírásunk-
kat a szubjektivitás hinárjából a tudomá-
ny színvonalára emelnek.

Párisi levél.

— Saját tudósítók levele. —

(Franciaország halottja. — Melyik pártot volt
Hugo Viktor. — Hogyan beszél meg halottjait a
francia nemzet. — A lövészenyék. — A szalon.
— Az elhunyt esztafestő. — Színházi dolgok. —
A könyvpiacon.)

Páris, 1885. május végén.

A francia nemzet gyászba borult.
Legnagyobb költője Hugo Viktor hal-
alát siratja Calais-tól Chambergig és Sedan-
tól St. Sebastianig. A halál néhány napi
betegség után elragadta azt az embert, a
ki népének felszabadulni tovább legnagyobb
bílsége volt és bílsége volt az egész
emberiségnek az idők véghatáráig.
Nem hitáson megírni nekrológiát; e csodá-
latosan munkás és viszontagságos élet
elbeszélése nem férne be egy hírlapi leve-
lezésébe; utolsó óráiról se
fogok írni, hiszen a táviró megvitte a világot
minden részébe a nagy költő halálhír-
ének csaknem minden mozzanatára kiter-
jeszkedő részletes leírását. A világ leg-
hatalmasabb fejedelmének halála iránt kö-
rösem érdeklődik annyira az őt vilá-
gész művelt közönsége, a mint a XIX. szá-
zad költői fejlődésének halálkódása iránt
érdeklődött. Nincs, aki megilletődés nél-
kül olvasta volna, mily derült nyugalom-
mal nézett a bálványozott nagy költő a
közelgő halál elé. Ő már életében megértte
a halhatatlanságot. S a földi élet elenyé-
szése e nagy szellemre néve csak egy-
szeri határvonalat képez, melyen túl még
fényesebben fog ragyogni, mert nem lesz
elhomályosítva az anyagi élet küzdelmei
által felborzított szenvedélyek árnyékától.

E szenvedélyek még Hugo Viktor
halála évéig körül se csöndesültek. Mind-
egyik politikai párt magának követelte a
halálkódást. A legitimisták azért, mert Cham-
bord gróf (az egykori bordeauxi herceg,
presumptív francia trónörökös) születését
megnékelte, a bonapartisták azért, mert a
nagy Napoleont költeményeiben dicsőít-
tette s a republikánusok azért, mert a
„Châtiments”, a „Bűn története”, „Napo-
leon le petit” stb. című műveit megírta.
Nagyon tévednek, kik ezt politikai követ-

alázatosan megcsókolták a pipát szorító
kezét.

— Én még különb legény voltam,
mint te...
— Oh, beszélt atyám, a himlő csak
később...

— Kétfő ügyvédi diplomával jöttem
haza s reszketett a szivem örömben, hogy
egyenesen a régi szeretőmhez repülhetek.

— De meghalt ugy-e?
— Most is él, valami szegény rektor né
Baranyában! Sok gyerekek!...

— Apám megállított. Fiam, mondá:
az egész Jánossy család koldus, te szép
fiu vagy, nagy táncos, híres énekes, mu-
zszikus, szednéd össze az eszedet. Ma dé-
lután elviszlek a sánta Nagy Jánoshoz Bo-
dokra. Az áll kétszáz ezer pengő forintig.
Egyetlenegy leánya a Ráki. Ez a leány
ösmér tégedet s azt mondta, hozzád men-
ne. Menjünk el, mutasd meg mit tudsz s ha
messzibb látsz az orrodnál: a megve első
embere lehetsz.

— No, de első embere is a kedves
bátyám. Már az igaz nincs olyan tisztesség,
amiben a megve ne részeltette volna a
kedves bátyámat. Tehette is. Anyi alap-
pítványt nem tett Szöllös-megyében senki
mint Jánossy Gábor. Tehette is.

— Elmentünk sánta Nagy Jánoshoz,
mert agyon akart löni az apám, ha el
nem megyünk. Nos fiam, én még oly fer-
telmes csif arcú leány-személyt eddig nem
láttam, mint a milyen Nagy Ráki kisasz-
szony volt. Sirtam, vertem magam a fal-
hoz, azt gondoltam, hogy megőrülök. Apám
nem tágtított. Látd fiam, ezerekké tehet-
sz jó, minket segéltsz; még a haló poraidat
is áldani fogják. Vedd el Rákit, megszo-

zetlenségnek róják föl. A költőt lelke-
sített minden tárgy, mely képzelme-
re hatott, főleg fiatal korában, de mióta az érett
férfikorba lépett, rendületlen hivat volt s
maradt a republikánus elveknek, merész
előharczosa a felvilágosodásnak, kérelmetlen
ostora az előítéletek és a szellemi homály
terjesztőinek.

Mondanom sem kell, mily megdöb-
bent idézett elő elhunytának híre a fran-
cia fővárosban, dacára annak, hogy min-
denki előtt készültve a katasztrófára. Nem-
zeti gyászt fog ölteni a francia nemzet.
Floquet, a kamara elnöke, azon eszmé-
vel állt elő, hogy a nagy halott földi ma-
radványait 24 órára állítsák ki az An de
Triomphe de l'Etoile, a napoleoni diós
hadjáratok emlékére emelt diadal-ív alatt,
hogy egész Páris elmehessen ravatalához.
Egy másik fölmértelt indítvány az, hogy
Hugo Viktor végső nyughelye a Notre
Dame székesegyház legyen, hadd aludja
a nagy költő örök álmát azon nagyszerű
műemlék boltozatai alatt, melynek örökké
tartó emléket emelt Notre Dame de Paris
című regényében.

A francia nemzet is meg tudja be-
csülni halottait. Hugo Viktor temetése
bizonyan nagyobb szerű lesz, mint ezelőtt
harmadikkal évvel Gambettaé volt. A költő
korsoróját nem csupán egy politikai párt,
hanem az egész gyszólos nemzet fogja a
sírjg kísérrni.

E nagy esemény mellett háttérbe szor-
ult minden egyéb. A lövészenyék, a szalon,
sőt a politikai küzdelmek zaja is. A saison
végé felé közeledik. Junius első vasárnap
jén lesz a Longchampon a világhírű ver-
sény, melyen a párisi nagy díj sorsa el-
dől. Aztán az előkelő társaság szétszökik
vidékre, külföldre, fűrdőbe s a tenger-
partra. A sportsmanok Londonba mennek
át, hol az elegáns évszak akkor éri el
tetőpontját. Páris pedig íres lesz késő
időben. A párisiak átengedik fővárosukat az
idegeneknek, kiknek sáskajárása a nyári
hónapokban szokott elkezdődni.

Most még a lövészenyék-tereken kívül
a párisi elegáns világ találkozási helye a
szalon: az évi nagy műkiállítás.

Az ideai tárlat nem értékesebb s nem
értéktelebb közvetlen előideinél, s nem
emelkedik fölül a középészterzés színvona-
lán. Néhány év óta a művészetek terén
sajnálatosan stagnáció állt elő, melynek
megszűnését nemcsak minden évben vár-
ják, de a lapok rendszeren meg is jöven-
dőlnek, de mindig hiába. Párisban élő ma-
gyar művészeink, akik műveikkel képvisel-
tették magukat a kiállításon, az idein is
beeslést vívtak ki a magyar művészetnek.

A festészetnek is van halottja. Ne u-
ville A. a híres csatafestő most a múlt na-
pokban elhunyt. Műveit élénkség, élethűség,
ép oly szerény mint egyes kompozíció és
szerekes hatás jellemzik. A st.-privati
temető (az 1870. háborúból) és az elfogott
kém legismertebb festményei, melyek kö-
nyomatban és rézkarcban ezer meg ezer
példányban kelttek el. Ezenkívül panora-
mákat is festett. A bécsi panoráma mely
a rezonvillei csatát ábrázolja, szintén az
ő műve, egytessen festette kollégájával
Daxaillle-al, ki főleg a katonai típusok
ábrázolásában csaknem páratlanul áll. A
szereketre méltó művész halála nem csak
ismerősei, tisztelői és barátaí körében, ha-
nem a művészetben is érethető új hirt hátra.
Szívujaja ölte meg, melyet sohase
gyógykezelte gondosan, s melynek vég-
zetes kifejlődését siettette az által, hogy
az orvosi tanácsokat megvetve, úgy szol-
vált véglehelleteig szakadatlanul és farad-
hatatlanul dolgozott.

A színházak esőndések, majdnem azt
mondhatnám, hogy utolsó vonaglásaikban
vannak a nyári évad küszöbén. Az Ambigu
színház igazgatóságának mégis volt bátor-

kod, megszeretted s van ám még róza,
te fiam a más tön is. Csak vedd el, a
leány bolondul utánad. Ő adja nagy bir-
tokait, te odaadod érte a fiatságságotat.
Ingeny nincs vásár. Ki tudja a Károlyiak,
Zichyek, Feleik hol vetették meg a bol-
dagságuk fundamentumát; nem é sírva,
nem é a vértikkel? De ma kis királyok.
Hát én ösém elvettem Rákit. Ma min-
denki áld, a kedvetem keresi, mert adha-
tok. A főispán tölem kért tanácsot, az al-
ispán nálam nélkül a száját sem nyitja
ki, az egyház, iskola jubilál, meg faklyás
muzsikál, dalárdizál — mert adhatok s
adok is, az arczképemet a megve a nagy
terembe tette, a mellszobromat kifarag-
tatta, tiz utazát rólam nevezett el őt va-
rosban, tizet meg a feleségemről. No
ösesm? Lássam, mennyi eszed van? A
Nagy familiából, a görbe Nagyk fami-
lijából, ott a Nagy Józsi leánya Sára, épen
olyan egyetlen leány, mint az én feleségem
volt s épen itt áll most nálunk. Az hozzá
be minden reggel a kávémat. Nézd meg
jól, szeretted meg vele magadat — elég
szép fiu vagy s ragadd meg a szerencsét.
Ni, a hol jön a leányka. Szeretted meg
magadat.

— Bácsikám, szabad? — kukkantott
be egy táczával valami sánta, aszott, sző-
rősképtű vén leányszemély.
— Csókollak Sáríkam — hivta be az
öreg. — Gyere csak, gyere csak.
A leány nagy horgas fogaival igyor-
gott-vigyorgott a szép ifjura s eltűnt.
— No hát édes fiam, kell-e a sze-
renese? A markodba adom. Szólj...

sága előállni egy új vagyis inkább egy
újjonnan szürelhozott művel, melynek címe
XVI. Lajos és Maria Antoinette s mely
1849-ben, vagyis harminczhat évvel ezelőtt
vitt újdonság s annak idején ugyanezen
színházban nagy sikert aratott. Tegnap volt
főpróbája s ennek eredménye után a régi
dráma új sikerrel biztat. E dráma egyik
különlegessége abból áll, hogy minden fel-
vonás új jeleneten végződik, melyeket
népszerű festmények örökítettek már meg,
melyek emnélfogva mindenki előtt ismer-
tesek. Ott látjuk Maria-Antoinette-Trianon-
ban, a királyi család menekülését és elfo-
gását Varamesben, XVI. Lajos és neje
börtönét a Templeban s a szerencsétlen
király elbuzzását családjától. A jelmezek
kürbőségűk miatt rendkívül érdekesek és
mintál szolgálhatnának több más színház-
nak, mely sokkal jobb anyagi helyzetnek
örvend.

A könyvpiacon is beállt a nyári évad
esőndessége. Kevés új munka jelenik meg
s az is éppen csak arra való, hogy a mu-
landó napi szükségét kielégítse. A kiadók
a készletben levő becsesebb kéziratokat
elteszik öszre, nehogy akkor, midőn a
nagy közönség könyvvásárló kedve ismét
megjűn, már óndóságok legyenek. Rajz-
és beszégyűjtemények és kétes hírlé re-
gények jelennek meg csupán, úgynevezett
„k ö n y u ö l v a s m á n y o k”, melyeket
falun vagy gyógyhelyeken esős időben
szoktak olvasgatni. E selejtés művek is-
mertetésével nem untatom az olvasót, les-
z majd alkalmunk érdemi dolgokról is be-
szélni, akkor, midőn érdemes lesz az újabb
termékekkel foglalkozni.

Parisus.

Tanügy.

Az 1884—85-iki iskolai évben az év-
záró vizsgálatok az alábbi sorrendben lesz-
nek megtartandók.

a) A polgári leányiskolában:
június 22-én az I. osztályban,
" 23-án a II. " "
" 24-én a III. " "
" 25-én a IV. " "
mindenkor kezdve reggeli 8 órától és dé-
lután 2 óráig. A vizsgálat a belvárosi nép-
iskola III. osztályában lesz megtartva.

b) A belvárosi népiskolában:
június 17-én a IV. oszt.-ban (Varga),
" 18-án az I. " (Reberics),
" 19-én a II. " (Repics),
" 20-án a III. " (Schneider),
" 22-én az V. " (Szvácsok),
" 23-án a VI. " (Mihalovics),
" 24-én a zeneiskolában — mindenkor
délelőtt 8 órától kezdve. A tornavizsgálat
mind az egyes osztályra nézve külön, a
kittűzött vizsgálati nap délutánján, minden-
kor 3 órától kezdve, a tornateremben tar-
tatik meg.

c) A sörház-utezai iskolában:
június 19-én a IV. fu oszt.-ban (Rozsics),
" 20-án az I. leány " (Leordinay),
" 22-én az I. fu " (Kasza),
" 23-án a II. leány " (Nyers),
" 24-én a II. fu " (Germán),
" 25-én a III. leány " (Szigristó),
" 26-án a III. fu " (Klesch)

d) A felső-vámház-utezai iskolában:
június 18-án a IV. fu oszt.-ban (Szelman),
" 19-én az I. leány " (Borsnyé),
" 20-án az I. leány " (König),
" 22-én az I. fu " (Dobra),
" 23-án a II. leány " (Bartosságh),
" 24-én a II. fu " (Sirisaka),
" 25-én a III. leány " (Czink),
" 26-án a III. fu " (Borsy),
kezdve mindenkor délelőtt 8 óráig.

e) A szigeti külv. iskolában:
június 17-én a II. fu oszt.-ban (Horváth),
" 18-án az I. leány " (Petz M.),
" 19-én az I. fu " (Marschal),
" 20-án a II. leány " (Reizner),
" 22-én a III. fu " (Petz J.),
" 23-án a III. leány " (Köglné),
" 24-én a IV. fu " (Szivér),
" 25-én a IV. leány " (Hakslné),
" 26-án az V., VI. leány " (Nick).

f) A Verner-féle intézetben:
június 24-én d. e. a III. és IV. oszt.-ban,
" 24-én d. u. az I. és II. " "
" 25-én d. e. az V. és VI. " "
mindenkor d. e. 8 és d. u. 3 órától kezdve.

g) A Liebscher-féle intézetben:
június 26-án az I., II. és III. osztályban,
" 27-én a IV., V. és VI. " "
d. e. fél 9-től délig, d. u. 3 órától kezdve.

h) A Radolfium árvaházban:
Minden tantárgyból június 25-én tartatik
meg a záró vizsgálat, kezdve reggeli 8 órától.

i) A pécs-bányatelepi társulati
iskolában:
Minden tantárgyból június 23-án, és pedig
d. e. 7-8 óráig az I. oszt.-ban
" 8-9 " a II. a) "
" 9-10 " a II. b) "
" 10-11 " a II. " "
" 11-12 " a IV. " "
d. u. 3-4 " az V. " "
" 4-5 " a VI. " "

A „haladó” isteni tiszteltek úgy
a zárolt-műveléneket megtartásra június 28.
napja tűzött ki, a mely alkalommal lesz-
nek az érdemsorozatok és jutalmak kiosztva.

Különfélék.

— Vakmerő támadások a magyarság

ellen. A közművelődési mozgalom megindí-
tása óta oláh és szász testvéreink a legar-
cztalanabbul támadják a magyarság törek-
véseit. Néhány erdélyi magyar közgyűlésen,
hol az oláhok és szászok vannak túlsúlyban,
nemcsak hogy tiltakoztak és tiltakoznak a
magyar közművelődési egyesületek műkö-
dése ellen, hanem a legimpertinensebb mó-
don megtagadják legszentebb jogainkat,
melyeket még a külföld is becsülni és tisz-
telti tud. Legújabbban Brassó és Hunyad-
me gy közgyűlésén fogtak kezét a szászok és
oláhok, hogy a közművelődési egyesületek
átrátait visszatartsák. Brassóme gy köz-
gyűlésén valami Schnell Károly nevű szász
ügyvéd azt mondotta, hogy nekik, a szá-
szoknak, nincs szükségük hazafias iratokra,
a magyaroktól nem akarnak hazafiságot
tanulni, mert a szászok sokkal műveltebbek.
Lengerin János oláh ügyvéd a jövővel fe-
nyegtetődött, az egyleteket fegyvereknek
mondotta, melyely a nemzetiségek közé
lőnek. Hunyadme gy közgyűlésén dr. Tineu
szászvárosi román ügyvéd sértette és gya-
nosította a magyarság törekvéseit. Mind-
azonáltal mindkét közgyűlésen tudomásul
vették a közművelődési egyesületek átrátait.

— **Tisztválasztó közgyűlés.** A pécsi
keresztény polgári társalgó kör f. hó 14-én
azaz vasárnap d. u. 3 óráig tartja a
Scholez-féle sörház nagytermében tiszt-
választó-közgyűlést. Ismerve az egyesülést
nemese ezéjét, melyet az önművelődés s
az ipar és kereskedelem terén való köl-
csönös támogatás által igyekeznek elérni:
felhívjuk rá a polgárság figyelmét. Jelen-
legük meg mentül számosabbban s az ott
kített aláírási iverke az illés kezdete előtt
írják neveiket, belépven az egyesület ke-
lelébe; annál inkább, mert csak beirat-
kozott tagok bírnak szavazati joggal s
szólaszabadsággal az ülésen.

— **Bekics-banquet.** A felolvasó tisz-
teletére a felolvasás után társas vacsora
rendeztetett a kaszinó udvarán, melyen
mintegy 80-an voltak jelen, többek közt
Aidinger János polgármester, Hammer pénzü-
gyi igazgató, Szikszay törv. helyettes el-
nök. A toaszok hosszú sorát dr. Dacmpf
Sándor kezdte meg — Bekicsét éltetve.
Toasztoztak: Verhőczy István, Bekics
Gusztáv, dr. Antal Gyula, Bolgár Kálmán,
Vary Gyula, dr. Krasznay Miklós, Salamon
József, Gereze Péter. A lakomának fél 12-
kor lett vége.

— **A rendőrkapitányság** a következő
hirdetményt bocsátotta ki: A rendőrkapi-
tányi hivatalnál számos feljelentés tétetik,
hogy egyes helybeli lakosok házuknál na-
gyobb mennyiségű szénat, szalmát és egyéb
könnyen tűzveszélyt előidézhető anyagokat
tartanak. Mintán főleg jelen melegebb évsz-
akban az így gyűlékony anyagok ösze-
halmozása tűzveszély szempontból meg nem
tűrhető és így visszazélecsk számtalan rend-
őri tilalom dacára még is, elég sajnosan,
előfordulnak, — felhívhatunk az összes hely-
beli lakosok, hogy legközelebb saját, de
közérdek szempontjából is ilyen visszazé-
lecsk tartózkodjanak, — a netalan e te-
kintetben visszazélecsk szomszédokat a rend-
őrkapitányi hivatalnál a veszély elhárítása
és az illetők megfelelő megbüntetésé vé-
gét haladéktalanul bejelenteni kötelessé-
güknek ismerjük. Együttal saját érdekük-
ben figyelmeztetnek az összes helybeli
lakosok, hogy legalább a melegebb évsz-
ak alatt házukban, lakásukban, alkalmas
helyen, mindig a kellő vízkészletet tartani
el ne unlasszák, hogy az netalan bekö-
vetkezhető tűzveszéltnél rendelkezésre legyen.

— **A helybeli három osztályi kereske-
delmi középiskolában** a f. évi érettségi
szóbeli vizsgálat a vallás- s közök-
tatási miniszterium által június 18-ikára
tűzött ki, az írásbeli érettségi vizsgálatok
május 13-án veszik kezdetüket. A főbbi oszt-
tályokban az évi vizsgálatok f. hó 20., 22.,
24. és 26-án, a kereskedő tanoncok ré-
szére létesített tanfolyamban pedig f. hó
28-án mindenkor d. u. 2-4 óráig fognak
megtartatni, mely vizsgálatokra az érde-
klődők az igazgatóság által meghívhatnak.

— **Kittüntetés.** A helybeli kath. tanító-
képzede igazgatója, Schultz Imre, a szé-
kesfehérvári kath. tanítóegyletnek f. évi
máj. 28-án tartott közgyűlésén „a tanítgy-
terén szerzett kiváló érdemeiért” egyhan-
gulag tiszteletbeli taggá választotta, mely
kittüntetés kapcsán a nevezett egylet tisz-
viselői által aláírt és díszesen kiállított
oklevelet nyert a székesfehérvári tanító-
egylettől.

— **Pécs-drávai lövasut.** A közmunka
és közlekedésügyi miniszterium Schapinger
J. pécsi kereskedő ezénekn és Grünhuth
Ignácz ügyvédnek egy Pécs-től Siklósig,
illetőleg a harkányi gyógyfürdő érintésével
egész a Drávay vezetendő lövasutát, eset-
leg gömzözdonyú köntü vasut-vonalra az
előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Czél-lövészet.** A lövdőlésben június
hó 9-én 300 lövés tétetett; ezek közül 4
négyes és 88 körlövés esett. Az I-ső díjat
a legtöbb körlövésért Barnak Gyula, a
II-ikat Kaiser H. F., a III-ikat Schreiber
Ferencz, a IV-iket Port Tivadár nyerték.
— **Élített homeopatha.** Simánszky Zsig-
mond homeopatha már többeket veszedel-
mes bajból alaposan kigyógyított városunk-
ban, amit épségszerű nem lehet csodálni,
mivel köztudomás szerint a homeopatha
gyógyszereknak azon nevezetes tulajdonsá-
guk van, hogy ha nem használunk, nem is
ártanak. Csak az a baj, hogy Simánszky-
nak nincs orvosi oklevele, miért is ellene

„kuruzslás”-ért feljelentés tétetvén, a május
28-ikán tartott végtárgyaláson 8 napi elzá-
rássra és 60 fit pénzbüntetésre ítéltetett. Az
elíltet felebezett.

— **Tanulmány-ut.** Selmeczbányáról ír-
ják nekünk, hogy az ottani bányász-aka-
démiai tanulók, mint az előző években is
szokás volt, az idein is tesznek tanulmány-
körutakat. Az idein a II. évesek rándulnak ki
geológiai gyakorlatra és pedig városunk —
Pécs — vidékének geológiai viszonyait
fogják tanulmányozni. Velük jön Közégyhá-
Winkler Benő bányatanácsos s bányász-
akadémiai tanár.

— **Tolvaj-fuvarosok.** A város faját szál-
lító fuvarosok közül többen annyira meg-
feledeztek kötelességükökről, hogy szállítási
utvonalon hosszán a koresmárosoknak és pol-
gároknak a rájuk bízott fadarabokat eladták,
illetőleg kisebb és rosszabb darabokért el-
eserélték, úgy, hogy az erdőben átvett
darabzám az átadásnál mindig megvolt. Az
átvételt teljesítő közlegeknek a sok kicsiny
és hitvány darab fa feltűnév, 3-ikán vizsgá-
latot ejtetett meg, mely alkalommal a
bányatelepi koresmárosoknál összesen 1 1/2
□méter szálfa találtott. Ot fuvaros elfo-
gató. Ugy ellenők, mint az illető kores-
márosok ellen a vizsgálat folyamában van.

— **Jegyző-választás.** A hét elején tar-
tatott meg Pellérdén a körjegyző-választás.
Pályáztak: Kálmány József, Farkas La-
jos és Horváth Gyula, kik közül Kálmány
József, ki már mint jegyző-segéd, több
mint helyettesítő jegyző volt nevezett
közébség alkalmazva: egyhangulag let-
te megválasztva. A szavazás megtörténe
előtt óvás jelentetett be.

— **Füördi tudósítás.** Harkány, 1885.
június 10-én. Füördő vendégek száma ma
napig 538 személy. Átutazó vendégek
száma ma napig 2580 személy.

— **Szinesztér Mohácsos.** Mint lapunkat
értesítik, Simány szinüzgató mintegy
két hét óta Mohácsoson működik szinüz-
sátval. A közönség igen érdeklődik a
társulat előadásai iránt s gyakran szűfo-
lásig megtölti a házat. A társulatnak van
teljesíteses tagjai, kik teljes buzgal-
ommal igekezknek az egyes darabok si-
kerét érvényre juttatni. Repertoire-on van
Czezil hazassága, Csókon szerzett völe-
gény, A király házaskod, stb. A mult hé-
ten volt jutalomjátéka a társulat egyik
kedvenceinek: H u b a y n é Gizella asz-
szonyok.

— **Mohácsi csendélet.** Javában folyt
mult vasárnap délután Iványos Péternek a
Kovács-ovics-féle házban (a vásártér)
levő koresmajában a táncmulatság, —
írja a „Mohács és Vidéke” — midőn egy-
szerre az egyik Petre János széles jó
kedvében Molnár Mihály fejéhez vágta a
boros üveget; a megsérült nővére: Mol-
nár Erzi erre Csányi István házához futva
itt azt állita, hogy a gazda nővérenek,
Csányi Julisnak a fejéhez vágta a boros
üveget. Csányi István megdöbbenve elsi-
cett a koresmába s a mint oda ért, kér-
dezte nővérét, hogy ki bántotta, ki azt
felelte: senki. De aig hangzott el e pár
szó, ugyanazon Petre János a nélkül, hogy
valaki egy szót is szölt volna ő hozzá,
Csányi fejéhez is vágott egy boros üveget,
mire egy másik Petre János — Piszte
melleknével — szintén neki esett Csányi-
nak, ennek fejét lenyomta, miközbe Bakó
István a megtámadottak oldalába egy
kétfélt kést beleszúr és azt súlyosan meg-
sértette. Midőn aztán a sérültet anyja és
neje hazavezették, Piszte Petre János re-
volverrel meg két lövést is intézett utána,
melynek egyike Balázs János homlokát
súrolta és a mellette álló Kálmár József
ruháját kilýukasztotta. A rakoneztalankodó
tettekkel másnap a csendörök által elfogá-
tván, átadattak a büntető hatóságoknak.

— **Balatics Imre** büldgyében dr. Dal-
nok Béla védőügyvéd felebezésének ki-
nevezé ivre terjedő indokait a hét elején
nyújtotta be a budapesti büntetőtörvény-
székek. A védő teljesen meg van győ-
ződve a vádlott kóros elmeállapotáról és
felebezésében csak is e momentumra feke-
tt a főszölyt. Feltűnének tartja azt, hogy
a szakértők ily indokolatlan esekelmény-
nél és ily nagy fontosságú ügyben megelégsz-
nek 4 napi megfigyéléssel. Az orvosi véle-
ményben magában — úgymond — egyál-
talan kevés a tudományos állítás és ha
van is ilyen, nincs tudományos adatokkal
támogatva és az egész vélemény egy
könnyed eszevegés benyomását teszi. Kéri
védő a vádlott ellen az eljárás beza-
mítottság hiányában beszüntetni, de őt kóros
elmeegységénél fogva, mint közveszély-
lyü egyént gyógykezelés, illetve hatóságí
örizet alá állítani. Amennyiben a beszá-
mítottság nem volna teljesen kizárva,
figyelembe véve a lélek ellenállási képe-
ségének hiányát a 91. és illetve 92.
§-okat kért alkalmazni, szükség esetén
az első bírói ítéletet feloldani és a vád-
lott lelki állapotának pótlólagos megfigy-
lését elrendelni.

— **Miód termés várható?** A földmive-
léstgyi miniszteriumhoz e hét elejéig be-
érkezett hivatalos jelentések szerint az ősi
vetések jelenlegi állása után itéve, az egész
országban közép-temés remélhető; a veté-
sek különösen a Dunántul és Alföld déli
részében, a mult hét óta sokat javultak;
a jelentések szerint a buzában a rozsdá
nem terjed, eddigelé nagyobb kártól tar-
tani nem igen lehet, a mennyiben a rozsdá
csak a buza leveleit lepte el. A tavaszak
általában szépen fejlődnek és bokrosodnak,
csak az erdélyi részekből jelentik az ellen-
kezőt. A repezést az Alföld déli részének

nehány megyében már learatták; a termés, mint előre látható volt, eléggé szűnyek mondható. Kapás növények elég szá-
 nek fejlődésnek indultak; egyes vidékeken a
 fejlődésnek kedvező reményekre
 tengeri állása igen kedvező reményekre
 jogosít. Szőlő és gyümölcsstermesz még
 mindig kitűnő a jelölés. Rozsdát a köm-
 vetkező mehek eljártak: Bács-Bodrog,
 Barcs, Fehér, Győr, Pozsony, Sopron, So-
 megy, Sáros, Tolna és Vas.

— A Zsolnay-műgyártás „betegséggyő-
 zője” majánál fölül adakoztak: Zsolnay Vil-
 mos 50 ft, Zsolnay György kir. ügyész 4 ft 10 kr.,
 dr. Ludwig 5 ft, Grünhut Kálmán 50 kr., Fülöp
 Kálmán 40 kr., Káss István 90 kr., Schneider Tá-
 hály 5 ft, Illés Dávid 50 kr., Szikorsky Mihály
 70 kr., Kovács Mihály gyógyszerész 4 ft, Taisz
 Mihály nyomdátulajnos 1 frtot, — ismeretlenül
 50 kr., 20 krt és 10 krt.

Egy csodálatos orvosi műtét története.

Az amerikai nagykövetség Kasson ur Bécsben,
 kormányának nevében egy csodálatra méltó
 orvos szelét nem rég Billroth professzor ur által
 megvégeztette Bécsben; ez egy csodálatra méltó
 módon történt gyomorkivágásból állott, melynek a
 gyomorának csaknem egyharmad részét kellett el-
 távolítani, s a mi még csodálatra méltó, a beteg
 ismét felgyógyult, oly eset, melynek eddig még soha
 nem fordult. A betegség, mely miatt ezen mű-
 tétet alkalmazzák, gyomorkórák, mely az
 alábbi körülményektől kisértetik:

— Az étvágy felette rossz; a gyomorban valami
 sajátságos, leírhatatlan, felettébb győző érzés uralkodik,
 melyet leginkább valami még nem határozott
 szűnyek zűnyek lehetne nevezni; a fogakra
 különösen reggelint bizonyos tapadás nyák
 rakódik le, mely igen kellemetlen utóíz hagy
 maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen
 sajátságos zűnyek érzést elkövetni, sőt ellen-
 kezéleg azt inkább még fokozzák; a szemek be-
 esnek s megsárgulnak, a kezek és lábak hideg s
 tapadásosak válnak, mintegy hideg vertékkel fedve.
 A beteg folytonos bágyadtságot érez s az álom
 nem ad neki ny erőt; nemcsak rá a beteg ideges,
 ingerült s rozsdakóvá válik; bal sejtelmek gyök-
 rök; ha fekvő helyzetből hirtelen felemelkedik
 elszédül, fülzúgást kap s meg kell fogadnia vala-
 mi, hogy egy össze ne rogyjon; belel eldugulnak,
 hirtelenblyön száraz és forró lesz, végre meg-
 sárgulnak s alvatekossa válik s nem cikizkál ren-
 desen. Közben a beteg az éltet vért után csak-
 hanem ismét kihányja, melyek olykor savanyúsá-
 goshat, néha pedig édeses íze van; gyakran
 szenved szűnyekdugásban s azon hiszbenben van,
 hogy szívában szenved; végre azonban már
 semmielőtt táplálék nem marad meg benne, miután
 a hótesetona nyílása vagy már tökéletesen vagy
 legálább nagy részét egészen el van dugulva.

De bármilyen elriasztó legyen is ezen beteg-
 ség, mind a mellett a fenti körülményekben szenvedők
 még s eszűnyekednek el, mert ezek közül
 kénevezés gyomorkivágás esetében nem szenvednek
 különösebb károsítást, hanem pusztán csak emészté-
 selyességben, oly betegségben, melytől igen könnyen
 gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltek. A leg-
 többnyire s legjobb szer ezen betegség ellen a
 „Shaker-kivonat” növényi készítmény, mely az
 alább felsorolt gyógyszertárak mindegyikében meg-
 szerthető. Ezen kivonat a bajt alapszűnyek támadja
 meg s azt gyökeresen kúrja a testből.

Oly egyneknek, kik dugulásban szenvednek, a
 Seigel-féle hashajtó ladaesokra is van szűnyek-
 es, a „Shaker-kivonat” kapcsolatlan. A
 Seigel-féle hashajtó ladaesok meggyógyítják
 a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszá-
 rítják a főfűnyek és a elfűnyek az epékülmélet.
 Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszerű-
 sabb a legtekélyesebb ladaesok minden eddigi
 készítmétek között. A ki ezekkel csak egy kísér-
 letet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja
 abban hagyni. Enyhédelen s minden legkisebb
 fájdalom előoldására nékili.

Ará egy palack „Shaker-féle kivonatnak” 1
 fr 25 kr. 1 doboz „Seigel-féle hashajtó lada-
 esoknak” 50 kr.

Magyarországi főraktár:
 Budapest, Török József gyógyszerész király-
 utca 12. Péc: Balás Odón és a Irgalmas-
 rend gyógyszerészében.

Irodalom.

„Hajnal-Sugarak.”
 (Írta: Háksch Lajos. Megjelent a múlt hó
 végén. Nyomatott Taisz József nyomdájában.)

A fiatal szerző szépirodalmi tevékeny-
 ségének termékeit esinos kis könyvecskébe
 foglalva, most szolgáltatja át először az
 olvasó közönségnek. A megjelent művecske
 első nagyobb fellépésű szűnyek; ugyan
 már több ízben jelentek meg sikerült dol-
 gozatai egyik-másik lapban, különösen la-
 pnyokban, de ez az első könyve, melylyel
 a könyvpiacon lépett.

Könyve tartalmaz költeményeket és
 prózákat. Utóbbiak sokkal sikerültebbek
 s hatásosabbak. Azonban költeményei sem
 létköznyak; van bennük bizonyos saját-
 ság, eredetiség és varázs, mely által jóval
 föléemelkednek a közepesérűség színvona-
 lán. Prózái gyakorlottabb tollú írónak is
 elismerést szereznek. Úgy a tartalmuk,
 mint a kidolgozásuk egyaránt sikerült.
 Dolgozatainak tárgyát rendszeren az életből
 meríti, a miért is a mesésörvén természetes
 és mindig bir a valószínűség látszatával;
 ámbar néhol excentrikus, de azért itt sem
 csak a lehetetlenség. Nyelvezete köny-
 nyed, gördülékeny, zamatos, magyaros, —
 s bir a humor azon zománczával, mely
 nemcsak az értelemnek, de az egyes ki-
 fejezéseknek is bizonyos kedélyességet
 kölcsönöz.

Háksch Lajos méltán megérdemli az
 elismerést és dicséretet, mert nem tartozik
 az újabb írói nemzedék azon csoportjába,
 hol a pusztá szűnyeké urálja a lautos és a
 tollat; hanem igen, sorakozik azon írók-
 hoz, kik a valódi életet, az igazsá-
 got tárgyalják s örökítik meg, a poézis
 szépségeivel fölékesítve, akként, hogy az
 a miért közönségnek élvezetet, gyönyört
 szerez.
 A fiatal szerző hajnal-sugarai után biz-
 vást következtethetjük, hogy a nap ébred.
 Üdvözöljük!

— A „Magyar Háziaszony.” Az e cím alatt
 Budapestre megjelenő háztartási, gazdasági és
 szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdasá-
 szonyok országos egytelének hivatalos közlönye,
 — előfizetési ára egy évre 6 ft, fél évre 3 ft,
 negyed évre 1 ft 50 kr. Előfizetheti legcélsze-
 rűben postautalvány által a „Magyar Háziaszony”
 kiadóváltalhoz Budapest, väcz-kört 20. —
 Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazonok,
 kik a kiadóváltalhoz ezékert — legcélszerűbben
 levelező lappal — fordulnak.

— Megjelent az „Önügyvéd” című mű har-
 madik kiadásának 1. pótfűzete (kiadja ifj. Nagel
 Ottó Budapest a Nemzeti szűnyek bérházában).
 Ezen pótfűzete — mint az első fűzete —
 levő értesítésében olvasható — az Önügyvéd című
 terjedelmes gyakorlati munka folytatása, melyek
 a főmunka harmadik kiadásának megjelenése óta
 alkotott törvényeket tartalmazza, hogy ezek által
 a törvényhozás tevékenységét követekeztében előál-
 lott változások a főmunkában pótolhatók legyenek,
 a közérdektől tárgyakra vonatkozó új törvények és
 rendeletek pedig a főmunka kiegészítésül szolgál-
 jának. A ez, melyet a pótfűzete kiadásával
 a kiadó elérni kíván, nemcsak azok előnyére szól,
 kik az „Önügyvéd” harmadik kiadását már
 bírták, hanem az által, hogy minden a törvény-
 kezelés és közigazgatásra vonatkozó újabb törvé-
 nyeket és rendeleteket ismeret, gyakorlati meg-
 jegyzésekkel kísér és példákkal felvilágosít, magá-
 nek a főmunkának használatosságát is fokozza és
 biztosítja. E fűzetben a szerző ismételt a legfőbb
 bírhatóságoknak u. m. a kir. kuria és kir. pénzü-
 gyi közigazgatási bíróság hatáskörét, közli a tör-
 vénykezési szűnyekre vonatkozó szabályokat fel-
 sorolva a pereket és nem peres ügyeket, melyek
 az első és felsőbb bíróságok elintézés alá vehetők.
 — Tártyalja a szerző jogot — ennek tárgyait,
 az írói műveket, melynek a szem értelemben vett
 írói művek, zeneművek, szűnyek, a tudományos
 czelokra szűnyek ábrázolatok, melynek a föld és
 tájképek, természetudományi, mértani, építészeti,
 és más műszaki rajzok és ábrák, a képzőművészeti
 művelés a rajz, festés, metszés, szobrászat és a
 technikai készítmények, melynek a főnyeképek;
 ismereti a kézi zálog kölcsön ügyletek szabályait,
 tárgyalja a szűnyek szerződéseik közül az iparos
 és segédei közli viszonyt, a gyárnyekások szol-
 gálati viszonyát és a tanoncok szűnyek viszony-
 rá; végre megkezdli a budapesti árú és érté-
 kőzűnyek árú üzleti jogszűnyek tartalmának ismeret-
 tését. Végre az olvasó közönség tájékozására a
 kiadó az első pótfűzete börtékben közli a kiadó
 pótfűzeteiben megjelentek czikkok sorát és is-
 hogy ezékert arra nézve, hogy a megjelenő egyes
 czikkok a főmunkában hova sorozandók. Ezen
 igen érdekes tartalmú fűzet ára 30 kr.

— Vettük a „Gondúzó” 35. 36. 37. számait a
 szokott változat tartalommal. Attéketnek azokat,
 meggyőződünk, hogy e kitűnően szerkesztett szé-
 pirodalmi hetilap a hasonló vállalatok közt kiváló
 helyet foglal el, miért is méltán megérdemli a
 pártfogást, melyben olvasó közönségünk tömegesen
 részesül. Különösen nagy értéket adnak a lapnak:
 Tolnai Lajos az „Uj fűnyek” című regénye,
 melyben szerző a megyei élet visszaéléseit ellen
 tör lándszát. — P. Szathmáry Károlytól a „Szé-
 kely támad, székyel bánya” történeti regény, mely-
 ben jeles írónk a Dózsa-féle jobbajgyűnyek korát
 megkapóan esetteli. Margitay Dező az ő szokott
 kedélyes irályával a „Végzet” című társadalmi
 regényét folytatja — ezek mellett a külföldi re-
 gényirodalom egyik legkiválóbb képviselője Marit
 E. „A gránátöves asszony” nagy feltűnést keltett
 regényével találkoznak. Ugy nagyobb dolgozatok
 közt kellemes pihenőt nyújtanak: Bodnár Zsig-
 mond „Az igaz” elbeszélése. — Komócsy József-
 től „Pünkösöd ünnepe” költemény. — Varsányi
 Gyulától: „Az erélye” kis elbeszélése. — Bartha
 Rezsőnél: „Miert maradt Szamu bátyám aggle-
 ny” elbeszélése. — Szukury Ernő rajza. —
 A fehér róza. — Kulcsár Ernő költeménye: „A
 becsület útján.” Balázs Sándor keleti regéje: „Ah,
 ha gazdag volnék.” — Rédey István rajza: „A
 mire a hóvirág kinyílik.” A börtékön: „A magyar
 gazdaszony rovat, ház és tűzhely, kertészeti cse-
 gegések, vegyesek czimek alatt, hasznos tudnivaló-
 kat, a talányok rovata kis fejtűző foglalkozást
 nyújt. A vasárnaponként megjelenő „Gondúzó”-nek
 előfizetési ára: egy évre 6 ft 10 ft 50 kr., fél-
 évre 3 ft, egész évre 6 ft. Előfizetheti a kiadó-
 nál (Székely Aladár Budapest, dob-utca 14.)
 kik mindenkinél szivesen küld mutatványszámot
 ingyen és örömeztve, Xi e végett hozzáfordul.

— Az „Ország-Világ” jun. 6-iki száma is fel-
 telen elismerést érdemel. Az első oldalon Tolnai
 Lajos, a kiváló regényíró arczképét látjuk s a jel-
 lentesebb hozzá Bodnár Zsigmond írt. Ezt követi
 Fejes István „Szűnyek napján” című szép köl-
 teménye. „Öz és tavasz.” Hevesi József és Hotányi
 Béla 1 felvonásos vígjátéka, melyet először jun.
 9-én adtak a nemzeti szűnyekben s az „Ország-
 Világ”-ban lát először napvilágot. A többi közle-
 mények következők: „A nőtlenség adó”. Tóth
 József vig elbeszélése: „A föliszűnyek”, költemény,
 Petri Mórtól: „Izléses, jutányos és hazai”, kiál-
 lítás társza Madarassy Lászlóétól. „A jegygyűny”,
 elbeszélése Balogh Páltól; stb. stb. A hét történetet
 Székely Huszártól. A művészi képek közül meg-
 emeljük a magyar szépségek albumából 12 nő
 arczképét, melyeket Ellinger Ilés fényképezés állí-
 tott össze két bokrétkában, továbbá „Majális”, „Ké-
 pek a kiállításról” stb. Az állandó rovatok követe-
 kezők: Tudomány és irodalom, szűnyek és művészet,
 újdonságok, a kiállításról, nők világa, könyvpia-
 z, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, inuen-onnan,
 rejtvények. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára
 január — decemberre 10 ft, január — júniusra 5 ft,
 április — júniusra 2 ft 50 kr. — Az „Egyéztűnyek”-
 sel együtt: egész évre 28 ft, félévre 14 ft, negyed
 évre 7 ft, egy hóra 2 ft 50 kr. Az előfizetési
 pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvén-
 társasághoz küldendők, gránátos-utca 6-ik szám.

Közgazdaság.

**A magyar mezőgazdasági ipar kiegé-
 szítő ágai s a külföldre való kivitelök.**

A magyar mezőgazdasági termények-
 nek, az orosz és az Európán kívül eső
 gabonaszállítványokkal vívott versenyében
 a legfontosabb szerepet azok az iparágak
 játszzák, melyek a mezőgazdasági ipart
 egészítik ki olyanformán, hogy a mező-
 gazdasági termények értékesítését és azok-
 nak külföldre való kivitelét még akkor is
 lehetővé teszik, ha a gabonának kivitele,
 már termelő országok versenyé folytán
 nagy nehézségekkel van egybekötve. A
 „Correspondence de Pesti” azt írja, hogy
 a hustermelésen kívül azoknak a mező-
 gazdasági terményeknek a feldolgozása,
 melyek mint élelmi szűnyek vagy mint ipar-
 czikkok nagyobb értéket képviselnek, a
 legbiztosabb módját képezi a magyar föld-
 művelés felvirágzásának. Az elv, melynek
 e tekintetben irányadóul kell szolgál-
 ni, igen egyszerű: A nyerstermények-
 nek lehetőleg nagy részét olyan
 kereskedelmiileg nagyobb ér-
 tékű árukká kell feldolgozni,

melyek elbirják a nagyobb
 szállítási költségekkel való
 megterhelést, miáltal az ut-
 után messzebb fekvő fogyasztó
 vidékekre is elszállíthatók
 lesznek. Az ilyenül magyar gyár-
 iparban első helyet foglal el a magyar buza
 és a rizs gyárszerű feldolgozása, illetőleg
 a magyar keményítőgyártás, mely az or-
 szágos kiállításán első sorban az „Union”
 keményítő-gyár-részvénytársaság által van
 képviselve. E hazai vállalat ezen a téren,
 uttörőként és mint mintagyár működött.
 Az iparesarnoknak abban az alosztályában,
 mely a vegyi ipar termékeit tartalmazza,
 egy izléses kiállítású obeliszk alakú szeké-
 nyvja vonja magára a figyelmet, mely ke-
 ményítővel van megtöltve. Ez a buda-
 pesti „Union” keményítő-gyár-
 részvén-y-társaság kiállítási tár-
 gya, mely Ray építész terve szerint Thék
 András műasztalos műhelyében készült. E
 keményítő-gyár kiállítású készítményei bi-
 zonyoságot tesznek arról, hogy a modern
 magyar ipar e téren az angol és francia
 gyártmányokkal teljesen egyenrangú ver-
 senyűk termékeket hoz létre. E vállalat
 készítményeinek jósága nemcsak Ausz-
 tria Magyarországon, hanem külföldön is
 teljes elismerésre talal, különösen pedig
 Angliában, Spanyolországban,
 Belgiumban és Franciaor-
 szágban a szövetségi ipar terén nyil-
 vánul e keményítő-készítmény tisztasága
 és jölfűzött minősége iránt értelmes el-
 ismerés és a mint elégtétellel tapasztljuk
 az „Union” keményítő-gyár-részvén-y-tár-
 saság gyártmányai megbízható és kitűnő
 minőségűk alapján tengerentűli, illetőleg
 Európán kívül e fogyasztó területet is
 hódítottak. Az „Union” keményítő-gyár-
 részvén-y-társaságának három önálló gyár-
 telepe van, melyek közül kettő buza-
 keményítő és eszíríz gyártására
 szolgál, a harmadik pedig, mely újonnan
 és egészen sajátzserű rendszerben van
 felszerelve, a rizskeményítő előál-
 lítását eszközli. A két buzakeményítő-gyár
 5,000,000 kilogramm buza és a rizs-
 keményítő-gyár 1,500,000 kilogramm
 rizs feldolgozására van berendezve. A
 gyárban alkalmazott munkagépek hajtását
 két 180 lóerűjű gőzgép eszközli és a
 gyárhoz szükséges vízmennyiség beszerzé-
 sére egy nagy gőzszivattyú szolgál, mely
 500 méternyi távolságból óránként 40,000
 liter vizet szolgáltat. Az összes berendezés
 úgy a gépészet, mint a művegyészet szem-
 pontjából a modern technika színvonalán
 áll. A buzakeményítő-gyárak 13 év óta
 vannak forgalomban, mely idő alatt ezek
 tetemesen nagyvita és érdemben javítva
 lettek, továbbá a legújabb tapasztalatok
 alapján rendezettek be. Ki kell emelnünk,
 hogy a keményítőgyártás terén az utóbbi
 15 év alatt szerfölött nagy haladás kon-
 statálható és hogy e tekintetben, az „Union”
 keményítő-gyár kiállítási készítményeiben
 e haladást tökéletesen kifejezve találjuk.
 Rendszeres fokozatban mutatják a kiál-
 lított készítmények, hogy a fogyasztók és
 külföldi vevő különféle követelményei
 miképpen lesznek kielégítve. — A ház-
 asszony úgy, mint a nagykereskedő, a
 szövetyomató és a kéktűző, a takács és
 a papír- és karton gyáros, valamint
 több más iparágak mindnyájan megtalálják
 itt a ezűnyeknek legjobban megfelelő ke-
 ményítőfajtát. Különösen fontosnak tulajdo-
 nitandó annak a körülménynek, mely arról
 tesz bizonyoságot, hogy ebben a magyar
 gyárban, mely egy kitűnő és tapasztalt
 szakember Brössler tanár vezetése
 alatt áll, mily szorgalmasan tanulmányoz-
 ták a külföldi vevők izlését és a belső
 pia-
 z szükségleteit. A nagy haladás, mely
 az említett iparágak mindegyikében az
 utolsó években érvényre jutott, a különféle
 szövött árak magas tőkélyre vitt módozatai
 azok festésének és nyomtatásának válto-
 zatai a szükség által parancsolt kényze-
 rűséggel követelik meg, hogy a keményítő
 minden id e g e n alkatrésztől ment legyen
 annyira, hogy gyakran csak mint győzelet
 tisztán előállított szűnyekhydrát jöhét alkalm-
 zásba. A keményítő-gyárosoknak mind-
 kézzel követekeztében arra kellett töreked-
 nök, hogy félre tegyék a múlt idők ta-
 pasztalatait és hogy azokat észszerű, tudomá-
 nyosan tökéletesített előállítási módsze-
 rekkel helyettesítsék.

A magyar „Union” keményítő-gyár
 részvénytársaság kiállítása arról tesz ta-
 bizonyoságot, hogy ez a gyár olyan buza-
 keményítő-készítményt állít elő,
 melyről a szövetyiparosok elismerik, hogy
 tökéletesen s e m e l e g e s; már pedig a
 buzakeményítő tellegessége az előállítási
 módszer tökéletességét bizonyítja. A buza-
 keményítő-gyártás elsőrendű melléktermé-
 keihez tartozik az enyv (más néven suszter-
 eszíríz), a mely czikknek a bőr-illetőleg
 suszteriparnál kiváló jelentősége van. Ritka
 tiszta előállításban találjuk e czikket az
 „Union” keményítőgyár kiállítási osztályá-
 ban. E tiszta előállítás enyvnek egészen
 olyan külseje van, mintha sehellack vagy
 legfinomabb francia gelatin volna. Egy
 másik mellékterméket képeznek a buza-
 tokok a bennük levő eszírrel, melyek mint
 előnyös takarmányanyag jönnék forga-
 lombba. Nagyszerűben kifejtett kristályalak-
 ban, szokatlan nagysággal, tisztasággal és
 simasággal találjuk kiállítású e gyár rizs-
 keményítőjét, a mely gyár uttörőül
 Magyarországon a mezőgazdaságot kiegé-
 szítő ipar létrehozásában. E magyar „Union-
 keményítő”, melynek előállítási módszere a
 tökéletesség olyan fokát érte el, a minővel

külföldi gyár nem dicsékedhetik, a világ-
 piacon való megjelenésével még a régi
 jó hírű angol cézűnyekkel is győze-
 delmesen állotta ki a versenyét,
 mert mint különlegesség mindenütt tért
 szorított magának. Ezt a magyar gyártmá-
 nyt ugyanis minden más czűny készítményével
 szemben előnyben részesítik ott, hol a jobb
 minőségű czikket kellőleg méltányolni tud-
 ják. — Abszolút vegyi tisztaság, nagy mé-
 réktől bőfűzetőség és e mellett kifogástalan
 simaság és élésség jellemzik főképen az
 „Union” rizskeményítőt.

A rizskeményítő gyártásánál is fordul-
 nak elő jelentékeny melléktermények. A
 szárított rizseny és az úgynevezett köz-
 zönséges rizskeményítő kiváló táperűjt ta-
 karományt képeznek.

Az „Union” keményítőgyár-társaság
 arról is gondoskodott, hogy a keményítő-
 gyártásnál visszamaradó viznek az a része,
 mely nagy mennyiségű szerves ten-
 sőt tartalmaz, felhasználható állapotba
 helyeztessék. Ez a víz ugyanis nagy meny-
 nyiséget tartalmaz abból a sóból, mely a
 szántóföldet táplálja; székséges tehát, hogy
 ez a só a buza feldolgozásánál a magból
 kiválasztassék és a természet rendje sze-
 rint a földnek visszaadassék. A gazda-
 sági vegyészett szempontjából tehát nagy
 fontosságú volna, ha e tápláló folya-
 dékot a talajnak könnyű és olcsó szerrel
 vissza lehetne szolgáltatni.

A „Correspondence de Pesti” azt írja,
 hogy a mezőgazdasági egyleteknek nagyon
 is figyelembe ajánlható, hogy a körülmény,
 hogy a termőföld ama szervesetlen
 sóinak és tápanyagainak rendszer-
 es és észszerű értékesítésével foglalkoz-
 zanak, melyek a keményítő-
 gyártásnál visszamaradó vizek-
 ben találtaknak, mert épen a termőföldnek
 ilyenül folyadékokkal való trágyázása, An-
 golországban tett tapasztalatok szerint, oly
 kitűnő eredményeket szolgáltatott, hogy a
 mezőgazdasági ipar ezen hulladékat Angli-
 ában a mezőgazdák rendszeresen alkal-
 mazzák.

**A pécsi kereskedelmi iparkamarának
 f. é. május 31-ki közűnyeséből.**

Ráth Mátyás kamarai elnök megnyit-
 ván az ülést, jelenti, hogy a budapest-pé-
 esi vasut engedélyesének kérelmét a
 nevezett vasutnak Szent-Lőrincztől Broódig
 való kiépítése iránt, a miniszterium elta-
 sította. Az engedélyesek azonban újból
 folyamodtak a miniszteriumhoz, kérve en-
 gedélyt a budapest-pécsi vasutnak Szt.-
 Lőrincztől Verpolyáig való kiépítésére.
 Mínthogy a végpontnak megváltoztatása
 folytán az államvasutak érdekei ugyanazon
 kedvezőtlen konjunkturák közé jutnak,
 mint ha a budapest-pécsi vasut az előbb
 említett irányban építették ki, számíthatni
 ill, hogy ezen újabb folyamodvány is
 elutasítva lesz, melynek ellenében külön-
 ben a kamara elnöksége illetékes helyen
 kifejezte véleményét. A Romániával kö-
 tendő kereskedelmi egyezmény tárgyában
 véleményes javaslat felterjesztésére szűnyek-
 tatván fel a kamara a miniszterium által,
 megbizatik az elnökség, hogy az érdekel-
 tlektörökben gyűjtse össze a kapható
 adatokat, panaszokat, kívánalmakat, s
 egy kimerítő emlékiratban terjeszke fel
 a földmívelés-, ipar- és keresk. magy.
 kir. miniszteriumhoz. Olvastatott a köz-
 lekedésügyi m. kir. miniszterium leirata,
 mely szerint a budapest-pécsi vasut érdekei
 nem engedik meg, hogy az, valamint Ke-
 lenföldtől Pécsig, úgy Pécsztől Kelenföldig
 is engedélyezzen 500 vagon kőszén után
 refaktit. — A kamara annak kifejtése
 mellett, hogy a versetzi, teheremploni és
 pancsovai bortermeles csűnyekkenése követ-
 keztében Pécs-Baranyának borkivitele
 újabbán mind nagyobb arányokat állt
 s hogy e kivétel csak úgy fejlődhetik to-
 vább s csak úgy állandósulhat, ha a bor
 utáni tarifa mérsékeltek. — A magyar-
 országi fenőfatermelők országos értekez-
 letének a hazai faipart és fakereskedelmet
 fenyegető veszélyek elhárítása érdekében
 a miniszteriumhoz intézett emlékiratához
 a kamara pártolólág csatlakozott. A ka-
 mara tekintettel arra, hogy az építési en-
 gedélyhez nem kötött munkálatoknak kik
 által való végezhetőségét szabályozó tör-
 vényes rendelkezés végrehajtása igen bajos,
 a mennyiben a törvényhatóságoknak építé-
 szeti szabályrendeleteik nincsenek, sem pe-
 dig törvényben vagy kormányhatósági ren-
 delletben nincs megírva, hogy „mely munká-
 latok vannak építési engedélyhez kötve”,
 — felterjesztést intéz a miniszteriumhoz e
 kérdés megoldása czéljából. — A pécsi
 és barsi ipartestületek alapszűnyekét jó-
 váhagyólag, a dárdai ipartestületét ellen-
 ben visszautasítólag véleményezte a ka-
 mara. A dohánytűzt tartó pécsi keres-
 kedőknek a vasárnap délutáni boltbezárás
 érdekében beadott folyamodását pártolólág
 terjesztí fel a kamara a pénzügyminiszte-
 riumhoz.

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városának 1885. évi június hó
 6-án tartott heti vásárlól.

Buza) jó	8 ft 50
) közepeszerű	8 — 30
) legalábbvaló	8 —
Készre) jó	7 — 20
) közepeszerű	7 —
) legalábbvaló	—
Rozs) jó	7 — 20
) közepeszerű	7 —
) legalábbvaló	—

Árpa) jó	7 —
) közepeszerű	6 — 50
) legalábbvaló	—
Zab) jó	7 —
) közepeszerű	6 — 80
) legalábbvaló	—
Kukoricza) jó	6 — 20
) közepeszerű	—
) legalábbvaló	—
Széna) jó	2 — 50
Szalma) jó	1 — 40

Nyilt-tér.*)

**A magyar vagy német,
 egyes vagy kettős könyv-
 vezetésben tökéletesen jár-
 tas**

könyv-vivő

**egy nagyobb vagy több ki-
 sebb üzletbe foglalkozást
 keres.**

**Bővebbet e lap kiadói-
 vatalában.**

Jó kereset. Egy szerény, jó bizo-
 nyítványokkal ellátott fiatal ember, ki ma-
 gát helyi ügyökné kiképezni akarja,
 ajánlatos feltételek mellett azonnal alkalm-
 mazást talal. Hol? megmondja e lap kiadó-
 hivatala.

**A budai külvárosi ág-
 ton egy alkalmas lakás bolttal azonnal
 bérelhető.**

Tudakozódhatni Jankovits Sándor
 fa-nagykereskedő úrnál.

Étvágy nélkül nincs egészség.

s ép ezért mindenkiné, a

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. cz. építőmesterek, valamint az építkezők becses tudására hozni, hogy
cs. k. szab. beocsini vízhatlan méz és portlandi ragasz-mész gyári raktáramat,
 melyet eddigelé Matrosch János ur birt, ugyancsak a király-utczába
Berecz Károly kereskedő urhoz
 helyeztem át.
 A legjobb minőség, jutányos ár s gyors kiszolgálás biztosítottik.
 Mohács, 1885. május hóban. Teljes tisztelettel
Mindszenty Aurel.

(3-3)

9688 sz.
1885

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Valenta József bukódi lakos végrehajtónak Hartenstein Antal pécsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 130 ftt tökéltétel és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. tszék (a szt.-lörinezi kir. járásbíró) területe levő, bukódi határban fekvő, a bukódi 262. sz. tjkben felvett + 78. szsz. 63 a.6 sz. házra 970 forint, egy a bukódi 233. sz. tjkben felvett 813. szsz. szőlőre az árverést 116 ftt ennel megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi augusztus hó 1-ső napján d. e. 10 órakor Bukódon a község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikéltési árban alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 97 forint és 11 ftt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árúlyammal számított az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bantapénznek a bíróságnál előleg elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság az 1885. évi május 15-én tartott üléséből.

Kiadta:
Visy Pál,
 kir. tszék jegyző.

Mária-celli

gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen

és föllámulhatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rosaszagu lehelet, szék, savanyu felbűfögés, kolika, gyomorhurut, gyomorfájdalom, hangyoképződés, túlságos nyálka képződés, sárgaság, indor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorzúrés, székszűrlés, a gyomornak túlterheltsége etelitalattal, giliszta lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvege ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécsen Balás Ödön, Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerészek áruháznál. Pécsen: Doornik Béla gyógyszerésznél. Szigetváron: Visy Sándor gyógyszerésznél. Siklóson: Rónai gyógyszerésznél. Sárd: Keller Gyula gyógyszerésznél. Szászvár: Baltha László gyógyszerésznél.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerüzében és kerekkedésében. Központi széküldési raktár nagyban és kicsinyben. (13-11)

BRADI KÁROLY,
 az „Országgyűlés” címzett gyógyszerésztársa.
 Kremzserben, Morvaországban.

Figyelem!

T. cz. építkezők és vállalkozók közönség!
 Van szerencsém köztudomásra hozni, miszerint a pangó építkezések folytán, az eddig két éven át felhívó — legfőképpen metszett fából álló —
deszkaneműnét 100 drbnál . . . 5 fttől 10 fttig
lécznel pedig . . . 1 fttől 1 ftt 50 krig
 terjedő árleszállítással szolgálak.
 Úgy szintén megrendelhető s kapható nálam, a budai-vám közelében
legjobb termés-kő, ezenkívül tető-pép, román és portlandi cement
 hordónként, továbbá

cement-lemezek

négy színben, **cement-járdakő** öt mintában, **cement-szegély-kő** bármily alakban.
 Végül bátorodom megjegyezni, hogy a cementek minőségét több éven át kipróbáltam, s a melyek legjobban megfelelnek a használatnak, a legkedvezőbb áron becsátom forgalomba.

Gyártmányaim díszesek s állandóságukról kezeskedem

tisztelettel
Jankovits Sándor.

Alulírott bátorodom

festő- és mázolás-üzletemet

a t. cz. közönség figyelmébe tiszteletteljesen ajánlani.
 Elvállalok minden, a festés és mázolás körébe tartozó munkákat, u. m. templom-, szoba-, cég-festést, mázolás és fa-erezést. — Folyton a legújabb és legesimesebb **szőnyeg- és mennyezet-minták** birtokában, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden megrendelést, a legegyszerűbbtől a legzavagabb kiállításig, pontosan és olcsón teljesíthetek. Az általam készített munkák tisztasága, csinosága és tartósságáért a felelősséget minden tekintetben magamra vállalom.

IFJ. BUDAY
 Pécsen, József-utca 35. sz.

Hirdetmény.

Alulírott által közhírré tétetik, hogy Cserkut község körosmáltatási joga, körosmalással, vágóhíddal, 20 □ öl bőséggel, 2 hold réttel folyó évi július hó 5-én délután 3 órakor a legtöbbet ígérőnek 3 évre 1886. évi január hó 1-től kezdve bérbeadatik. A feltételek a község házánál betekintheők.

Cserkuten, 1885. június 6-án.
Czupy Ede,
 körgyűző.

Ház eladó!

A felső malom-utczán 6. számú ház a budai oldalon — szabad kézből eladó.
 Az épület áll: 5 földszinti, 6 emeleti szobából, 4 konyhából s hozzátartozóbból. Van 1000 akóra való pince, 5 lóra istálló, kocsi-szín s nagy kert. Értekezhetni a háztulajdonossal.

Pécsen, a közkórház közelében fekvő **Moesary-féle** házban **két szoba bútorral** minden órában bérbe adandó.

Az első pécsi asztalos-egyesület

Held Gusztáv, kárpitos

KISTÉREN.

ajánlják a n. e. közönségnek dűsválasz téku raktárakat mindenemű

asztalos, kárpitos és esztergályos

saját készítményű legújabb és legjobb minőségű árukból **legjutányosabb árért.** Ugyisint: azon hírneves **Kohn-féle székeket** hajlítót fából, **vasbutorokat, tükröket** stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkérjük az e szakmába vágó ezikkék szükségleteik fedezésénél minket megbízásainkkal szerencséseltetni, ajánljuk magunkat még mindenemű **asztalos- és kárpitos munkák** elkészítésére, **vendégfogadók és kávéházak** teljes stilszerű berendezésére, valamint legújabb minta szerinti **új tekeasztalok** készítésére és javítására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom és pártfogás fentartását jövőre is kérve, maradunk

mely tisztelettel
 az I. pécsi asztalos-egyesület
 és
HELD GUSZTÁV,
 kárpitos, kistéren.

Hirdetmény.

Nagyharsány község alulírott elöljárói által ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező következő jogok és ingatlanok u. m.:

Nagyharsány községben gyakorolható **italmérési jog,** nagyvendéglői helyiséggel és husvágással;

Nagyharsány községben megtartani szokott 4 országos vásárban gyakorolható **italmérési jog;**

Ugyanazon országos vásárokon **helypénzszedés;**

3 **mészkezeneze** mészkezezésre, köfejtés, külön-külön mindegyik 1886. évi január hó 1-től 1888. évi december hó 31-ig, azaz három egymás után következő évre Nagy-harsány községben

folyó 1885. évi június hó 28-án délután 3 órakor, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog-nak adatni.

Az árverési feltételek a körgyűzői irodában mindenkor betekintheők.

Nagyharsányban, 1885. jun. 4-én.
Mózesy Imre, körgyűző. **Pap Ferencz,** bíró.

teljes végelárusítás

SCHÖN R.

pécsi kézműipar-kereskedő boltjában

Pécsen, a főtéren, a városház átellenében.

Az üzlet teljes felosztása miatt, az abban fölhalmozott összes árucikkék, u. m. különféle ruha szövetek, különböző, ki-váló minőségű vásznak, kartonok, gyapjuszövetek, ágytakarók, eső- és napernyők, női felöltő és eső-köpenyek, férfi és női fe-hérneműk stb. stb. a vételárnál jóval olcsóbban áruba bocsát-tatnak.

(3-3)

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”-GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkotórészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénasvíz, de gazdag, félig kötött szénasvíz tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásúnak találtam a légutak és gyomor nyálka-hártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radein-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénasvíz tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hó- a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénasvíz dűsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásúnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokon-alkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek. — csekély szabad szénasvíz tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübl-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légső-, és börtbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmainál rokon természetű orvosság volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledőszervek idült hurutját szüntogy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl, Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétyl Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztőszervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl vizek fölött kisebb szénasvíz tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légső-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztőszervek idült hurutjainál tapasztalt eredményt bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübl- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztőszervek korállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus győgyintézet a „Margit”-forrás győgy-és leglátogatottabb **tűdöbetegek** klimati hatásáról. — Sok oldala legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én győgyintézetemben is „Margit”-forrás győgyvíz” alkalmazása által a **légutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt győgy-vizet a **legelső** helyeken ajánlani.
 Görbersdorf, 1879. március 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár Édeskuty L.

m. k. udvari ásványvíz-szállítónál Budapesten.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.